

Serii

2009-2010

Marina Gorunescu
mgorun@inf.ucv.ro

Un spațiu liniar normat care privit ca spațiu metric este spațiu metric complet se numește spațiu *Banach*.

Spațiile Banach constituie cadrul natural pentru definirea și studiul conceptului de serie.

Serie de numere reale

Fie $(x_n)_n \subset \mathbb{R}$ un șir; considerăm șirul *sumelor parțiale* asociat șirului inițial:

$$s_0 = x_0, s_1 = x_0 + x_1, \dots, s_n = \sum_{k=0}^n x_k$$

Perechea formată din șirurile $(x_n)_n$ și $(s_n)_n$ se numește *serie* cu termenul general x_n și se notează $\sum_{n \geq 0} x_n$.

Serie convergentă

O serie $\sum_{n \geq 0} x_n$ se numește *convergentă* dacă șirul sumelor parțiale

este convergent în $\mathbf{R}$.

O serie care nu este convergentă se numește *divergentă*.

În cazul în care seria $\sum_{n \geq 0} x_n$ este convergentă, se definește *suma seriei*

ca fiind $s = \lim_{n \rightarrow \infty} s_n$ (în $\mathbf{R}$), notația folosită fiind: $s = \sum_{n=0}^{\infty} x_n$.

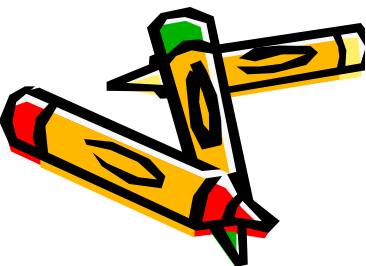
Exemple

- natura seriei $\sum_{n \geq 2} \ln\left(1 - \frac{1}{n^2}\right)$

$$\begin{aligned} s_n &= \sum_{k=2}^n \ln\left(1 - \frac{1}{k^2}\right) = \ln \frac{2^2 - 1}{2^2} \cdot \frac{3^2 - 1}{3^2} \cdot \frac{4^2 - 1}{4^2} \cdots \frac{n^2 - 1}{n^2} = \\ &= \ln \frac{1 \cdot 3}{2^2} \cdot \frac{2 \cdot 4}{3^2} \cdot \frac{3 \cdot 5}{4^2} \cdots \frac{(n-1) \cdot (n+1)}{n^2} = \ln \frac{n+1}{2n} \end{aligned}$$

și astfel $\lim_{n \rightarrow \infty} s_n = \lim_{n \rightarrow \infty} \ln \frac{n+1}{2n} = -\ln 2$.

Seria este convergentă și $\sum_{n=2}^{\infty} \ln\left(1 - \frac{1}{n^2}\right) = -\ln 2$

- Pentru $r \in \mathbf{R}$ fixat, seria $\sum_{n \geq 0} r^n$ se numește *seria geometrică de rație r* .

Șirul sumelor parțiale va fi

$$s_0 = 1, s_1 = 1 + r, \dots, s_n = \sum_{k=0}^n r^k = \begin{cases} \frac{1-r^{n+1}}{1-r}, & r \neq 1 \\ n+1, & r = 1 \end{cases}$$

$\lim_{n \rightarrow \infty} s_n = \frac{1}{1-r}$ dacă $|r| < 1$, caz în care seria geometrică este convergentă.

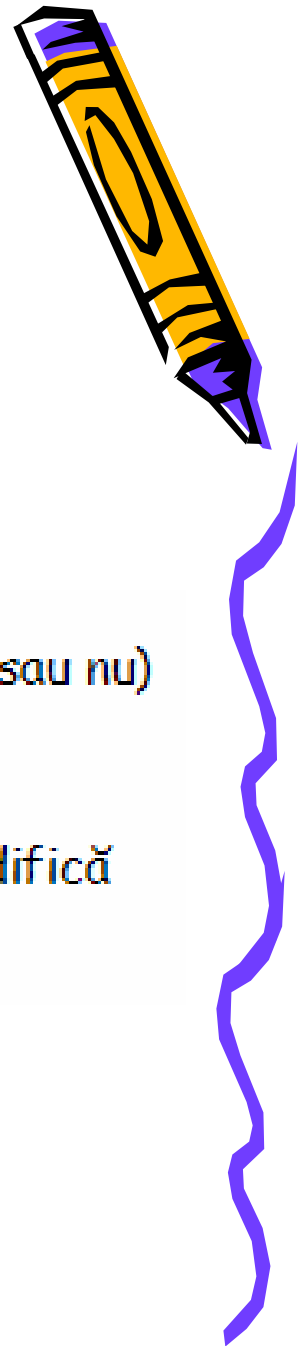
- Pentru a studia natura seriei $\sum_{n \geq 1} \ln \frac{n+1}{n}$ calculăm termenul general al șirului sumelor parțiale:

$$s_n = \sum_{k=1}^n \ln \frac{k+1}{k} = \ln \frac{2}{1} \cdot \frac{3}{2} \cdot \frac{4}{3} \cdots \frac{n+1}{n} = \ln(n+1)$$

Deoarece $\lim_{n \rightarrow \infty} \ln(n+1) = \infty$, seria $\sum_{n \geq 1} \ln \frac{n+1}{n}$ este divergentă

Operații cu serii

Suma, termen cu termen, a două serii de aceeași natură (convergente sau nu) este o serie de aceeași natură.

Înmulțind cu un număr real o serie, nu este afectată natura seriei.

Eliminând sau adăugând un număr finit de termeni unei serii, nu se modifică natura seriei (evident pentru seriile convergente, suma se modifică).

Criteriul lui Cauchy

- O serie de numere reale $\sum_{n \geq 0} x_n$ este convergentă dacă și numai dacă

$\forall \varepsilon > 0$ există $n_\varepsilon \in \mathbf{N}$ astfel încât $\forall n \geq n_\varepsilon, \forall p \in \mathbf{N}$ avem: $\left| \sum_{k=n+1}^{n+p} x_k \right| < \varepsilon$.

Dacă, în particular, $p=1$ atunci:

$$\forall \varepsilon > 0 \text{ există } n_\varepsilon \in \mathbf{N} \text{ astfel încât } \forall n \geq n_\varepsilon \quad |x_{n+1}| < \varepsilon$$

Așadar, dacă $\sum_{n \geq 0} x_n$ este convergentă, atunci $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n = 0$, condiție ce nu este suficientă pentru a asigura convergența unei serii.

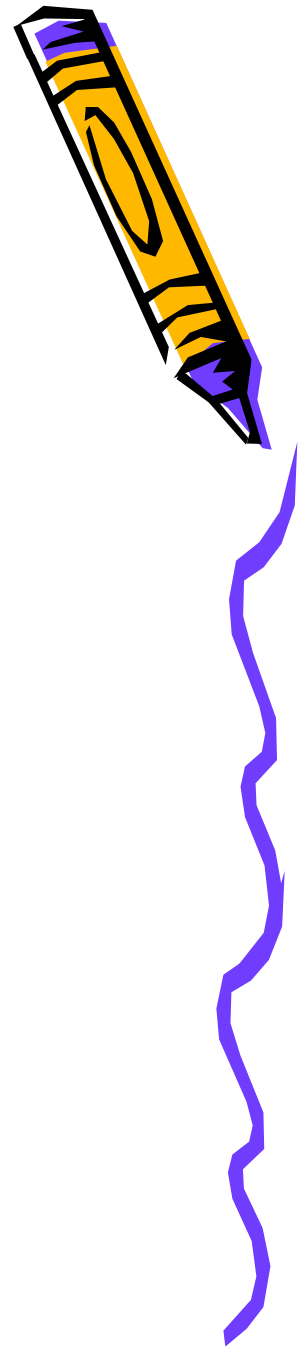
Seria $\sum_{n \geq 1} \ln \frac{n+1}{n}$ este divergentă, cu toate că $\lim_{n \rightarrow \infty} \ln \frac{n+1}{n} = 0$.

Dacă $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n \neq 0$ atunci seria $\sum_{n \geq 0} x_n$ este divergentă,

Exemple

- $\sum_{n \geq 1} \frac{1}{\sqrt[n]{n}}$ este o serie divergentă deoarece $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{\sqrt[n]{n}} = 1 \neq 0$.
- $\sum_{n \geq 1} \frac{2}{n \cdot (\sqrt[n]{2} - 1)}$ este divergentă deoarece $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2}{n \cdot (\sqrt[n]{2} - 1)} = \frac{2}{\ln 2}$

Serie absolut convergentă

O serie $\sum_{n \geq 0} x_n$ este *absolut convergentă* dacă seria de numere reale nenegative $\sum_{n \geq 0} |x_n|$ este convergentă.

Orice serie absolut convergentă este convergentă.

Criterii de convergență pentru serii cu termeni pozitivi

- O serie cu termeni pozitivi $\sum_{n \geq 0} a_n$ este convergentă dacă și numai dacă șirul sumelor parțiale este mărginit superior.

Criteriul de comparație cu inegalități

□ Dacă seriile cu termeni pozitivi $\sum_{n \geq 0} a_n$ și $\sum_{n \geq 0} b_n$ au proprietatea că există $n_0 \in \mathbb{N}$ astfel încât $a_n \leq b_n, \forall n \geq n_0$ atunci:

1. Convergența seriei $\sum_{n \geq 0} b_n$ implică convergența seriei $\sum_{n \geq 0} a_n$;
2. Divergența seriei $\sum_{n \geq 0} a_n$ implică divergența seriei $\sum_{n \geq 0} b_n$.

Exemple

- $\sum_{n \geq 0} \frac{1}{3^n + \sqrt{n}}$ este convergentă deoarece $\frac{1}{3^n + \sqrt{n}} < \frac{1}{3^n}, \forall n \in \mathbf{N}$ și

seria $\sum_{n \geq 0} \frac{1}{3^n}$ este convergentă.

- $\sum_{n \geq 1} \sin \frac{\pi}{4^n}$ este convergentă deoarece pe baza inegalității:

$$\sin x < x, \quad x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right],$$

avem $\sin \frac{\pi}{4^n} < \frac{\pi}{4^n}, \forall n \in \mathbf{N}$ și seria $\sum_{n \geq 1} \frac{1}{4^n}$ este convergentă.

Seria armonică generalizată

Natura seriei $\sum_{n \geq 1} \frac{1}{n^\alpha}$ este funcție de parametrul real α :

- pentru $\alpha > 1$ seria $\sum_{n \geq 1} \frac{1}{n^\alpha}$ este convergentă,
- pentru $\alpha \leq 1$ seria este divergentă.

Seria armonică $\sum_{n \geq 1} \frac{1}{n}$ este divergentă.

Criteriu de comparație cu trecere la limită

- Dacă seriile cu termeni pozitivi $\sum_{n \geq 0} a_n$ și $\sum_{n \geq 0} b_n$ au proprietatea că există $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = l \neq 0$, atunci seriile $\sum_{n \geq 0} a_n$ și $\sum_{n \geq 0} b_n$ au aceeași natură.

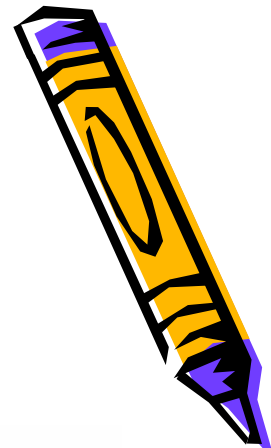
Exemple

- $\sum_{n \geq 0} \frac{2n-5}{n^2+4}$ este divergentă deoarece $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{2n-5}{n^2+4}}{\frac{1}{n}} = 2$ și

seria armonică $\sum_{n \geq 1} \frac{1}{n}$ este divergentă.

- $\sum_{n \geq 1} \ln\left(1 + \frac{1}{n \cdot \sqrt{n}}\right)$ este convergentă deoarece $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln\left(1 + \frac{1}{n \cdot \sqrt{n}}\right)}{\frac{1}{n \cdot \sqrt{n}}} = 1$

și seria $\sum_{n \geq 1} \frac{1}{n \cdot \sqrt{n}}$ este convergentă

Criteriul raportului

□ Fie seria de numere reale pozitive $\sum_{n \geq 0} a_n$ cu proprietatea

că există $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = l$, atunci:

1. dacă $l < 1$ rezultă convergența seriei $\sum_{n \geq 0} a_n$;
2. dacă $l > 1$ rezultă divergența seriei $\sum_{n \geq 0} a_n$;
3. dacă $l = 1$ nu putem afirma nimic despre natura seriei.

$$\text{Avem } \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = 1$$

- în cazul seriei divergente $\sum_{n \geq 1} \frac{(2n-1)!!}{(2n)!!}$

(notație: dublu factorialele $(2n-1)!! = 1 \cdot 3 \cdot 5 \cdot \dots \cdot (2n-1)$ și $(2n)!! = 2 \cdot 4 \cdot 6 \cdot \dots \cdot 2n$)

- în cazul seriei convergente $1 + \sum_{n \geq 1} \frac{(2n-1)!!}{(2n)!!} \cdot \frac{1}{2n+1}$

Exemple

- Seria $\sum_{n \geq 0} \frac{n}{3^n}$ este convergentă deoarece $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{n+1}{3^{n+1}}}{\frac{n}{3^n}} = \frac{1}{3}$.

- Seria $\sum_{n \geq 1} \frac{n!}{n^n}$ este convergentă, deoarece:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{(n+1)!}{(n+1)^{n+1}}}{\frac{n!}{n^n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n}{n+1} \right)^n = \frac{1}{e}.$$

Considerăm seria $\sum_{n \geq 0} x_n$, pentru care există $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{|x_{n+1}|}{|x_n|} = l$.

- pentru $l < 1$, seria este absolut convergentă;
- pentru $l > 1$, șirul de numere reale pozitive $(|x_n|)_n$ este crescător, deci $\lim_{n \rightarrow \infty} |x_n| \neq 0$, rezultând că $\lim_{n \rightarrow \infty} x_n \neq 0$, ceea ce înseamnă divergența seriei.

Evaluarea erorii

Considerăm o serie absolut convergentă $\sum_{n \geq 0} a_n$ de numere reale,
cu suma s și cu proprietatea că există $n_0 \in \mathbf{N}$ și $k \in (0,1)$ astfel încât
pentru $n \geq n_0$ avem $\left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| \leq k < 1$.

Evaluare a erorii absolute $|s - s_n| = R_n$, comisă în formula de aproximare $s \approx s_n$.

$$|R_n| = |a_{n+1} + a_{n+2} + \dots + a_{n+p}| < \frac{k}{1-k} \cdot a_n.$$

Exemplu

- Să stabilim câți termeni trebuie însumați pentru a obține suma seriei $\sum_{n \geq 0} \frac{n}{3^n}$ cu două zecimale exacte:

$$\text{Avem: } \frac{a_{n+1}}{a_n} = \frac{n+1}{3n} = \frac{1}{3} + \frac{1}{3n} < \frac{1}{3} + \frac{1}{6} = \frac{1}{2}$$

și astfel $|R_n| < a_n = \frac{n}{3^n} < 0.001$.

Trebuie însumați 11 termeni, deci $s_{11} = 0.75$ aproximează suma seriei cu două zecimale exacte.

Criteriul Raabe-Duhamel

□ Fie seria de numere reale pozitive $\sum_{n \geq 0} a_n$ cu proprietatea că

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} = 1; \text{ în plus există } \lim_{n \rightarrow \infty} n \cdot \left(\frac{a_n}{a_{n+1}} - 1 \right) = l$$

1. dacă $l > 1$ rezultă convergența seriei $\sum_{n \geq 0} a_n$;
2. dacă $l < 1$ rezultă divergența seriei $\sum_{n \geq 0} a_n$;
3. dacă $l = 1$ natura seriei nu poate fi stabilită.

(criteriul Raabe-Duhamel).

Exemple

- Să studiem natura seriei $\sum_{n \geq 1} a^{\ln n}$, $a > 0$:

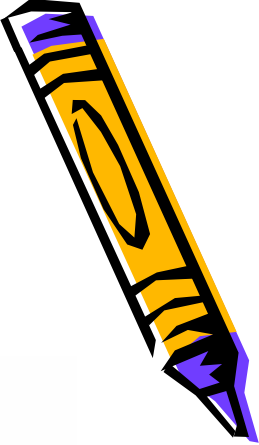
Cum $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a^{\ln(n+1)}}{a^{\ln n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} a^{\frac{\ln n+1}{n}} = 1$, vom aplica criteriul Raabe-Duhamel,

$$\text{evaluând } \lim_{n \rightarrow \infty} n \cdot \left(\frac{a^{\ln n}}{a^{\ln(n+1)}} - 1 \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} n \cdot \left(a^{\frac{\ln n}{n+1}} - 1 \right) = -\ln a .$$

În concluzie:

- $a < \frac{1}{e}$ seria este convergentă,
- $a > \frac{1}{e}$ seria este divergentă,
- $a = \frac{1}{e}$ obținem seria $\sum_{n \geq 1} \frac{1}{n}$ care este divergentă.

-
- Pentru seria $\sum_{n \geq 1} \frac{(2n-1)!!}{(2n)!!}$ calculăm $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{(2n+1)!!}{(2n+2)!!}}{\frac{(2n-1)!!}{(2n)!!}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{2n+1}{2n+2} = 1$,

aplicăm criteriul Raabe -Duhamel:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} n \cdot \left(\frac{2n+2}{2n+1} - 1 \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{2n+1} = \frac{1}{2}$$

Seria este divergentă.

Criteriul rădăcinii

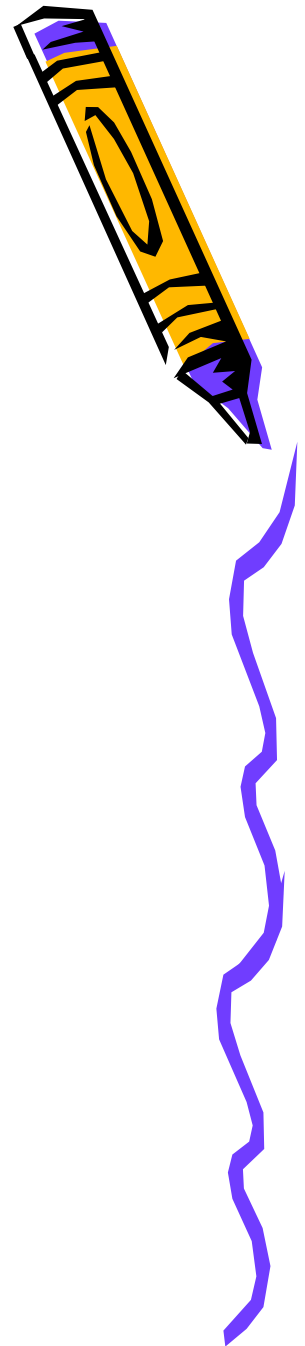
□ Fie seria de numere reale pozitive $\sum_{n \geq 0} a_n$ cu proprietatea că există

$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = l$, atunci:

1. dacă $l < 1$ rezultă convergența seriei $\sum_{n \geq 0} a_n$;

2. dacă $l > 1$ rezultă divergența seriei $\sum_{n \geq 0} a_n$;

3. dacă $l = 1$ nu putem afirma nimic despre natura seriei.

Exemple

- seria $\sum_{n \geq 1} \frac{\left(\frac{n+1}{n}\right)^{n^2}}{3^n}$ este convergentă deoarece

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n}{3} = \frac{e}{3} < 1;$$

- seria $\sum_{n \geq 1} \frac{\left(\frac{n+1}{n}\right)^{n^2}}{2^n}$ este divergentă deoarece

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n}{2} = \frac{e}{2} > 1.$$

Considerăm seria $\sum_{n \geq 0} x_n$, pentru care există $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|x_n|} = l$.

Pentru $l < 1$, seria este absolut convergentă;

pentru $l > 1$ există $n_1 \in \mathbf{N}$, astfel încât $\sqrt[n]{|x_n|} > 1, \forall n \geq n_1$,

deci $\lim_{n \rightarrow \infty} |x_n| \neq 0$, rezultând divergența seriei.

Serii alternante. Criteriul lui Leibniz

Seriile *alternante* sunt seriile de forma $\sum_{n \geq 0} (-1)^n \cdot a_n$ unde $(a_n)_n \subset \mathbf{R}_+$.

criteriu de convergență *_criteriul lui Leibniz_*.

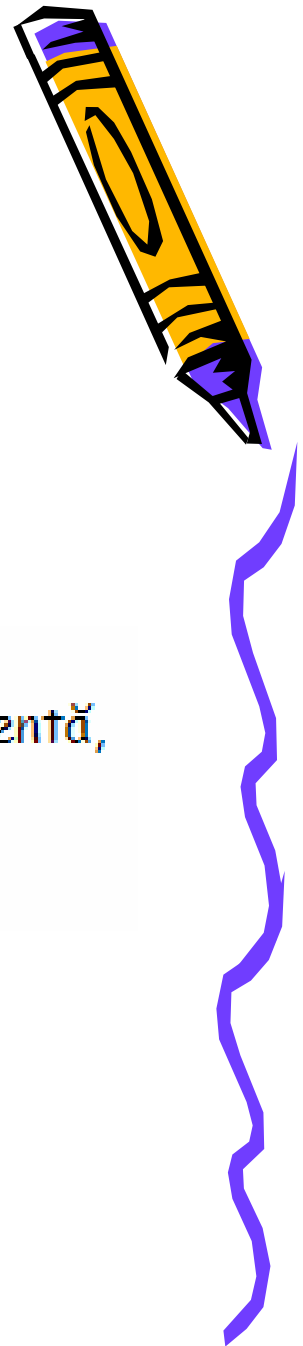
- Dacă $(a_n)_n \subset \mathbf{R}_+$ este un șir monoton descrescător, convergent la zero, atunci seria $\sum_{n \geq 0} (-1)^n \cdot a_n$ este convergentă.

Exemplu

- *Seria armonică alternată* $\sum_{n \geq 1} (-1)^{n+1} \cdot \frac{1}{n}$ este convergentă, dar nu este absolut convergentă.

In cazul seriei alternante convergente $\sum_{n \geq 0} (-1)^n \cdot a_n$, eroarea comisă prin înlocuirea sumei s a seriei cu suma parțială s_n este mai mică în modul decât primul termen neglijat a_{n+1} , adică:

$$|s - s_n| < a_{n+1}$$

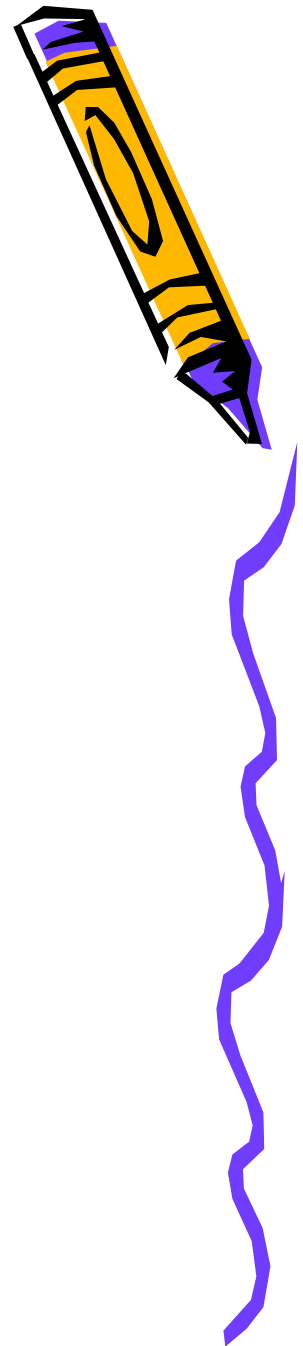

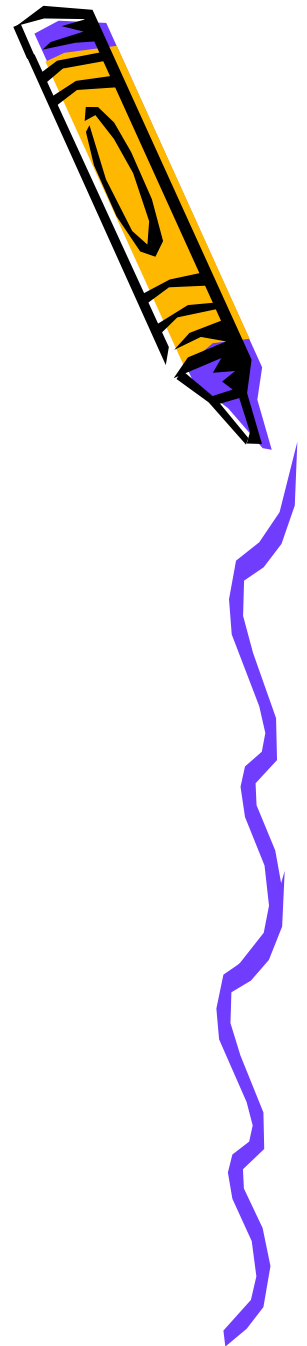
Exemplu

- Suma seriei armonice alternate este $\ln 2$
Pentru a obține suma seriei cu două zecimale exacte, evaluăm

$$|R_n| < \frac{1}{n+1} < 0.001, \text{ rezultă } n > 999,$$

și astfel trebuie însumați cel puțin 1000 termeni

Serie de funcții

Fie $(f_n)_n$ un șir de funcții $f_n : A \rightarrow \mathbf{R}$ unde $A \subset \mathbf{R}$.

Considerând șirul sumelor parțiale $(s_n)_n$ unde $s_n = \sum_{k=1}^n f_k$,

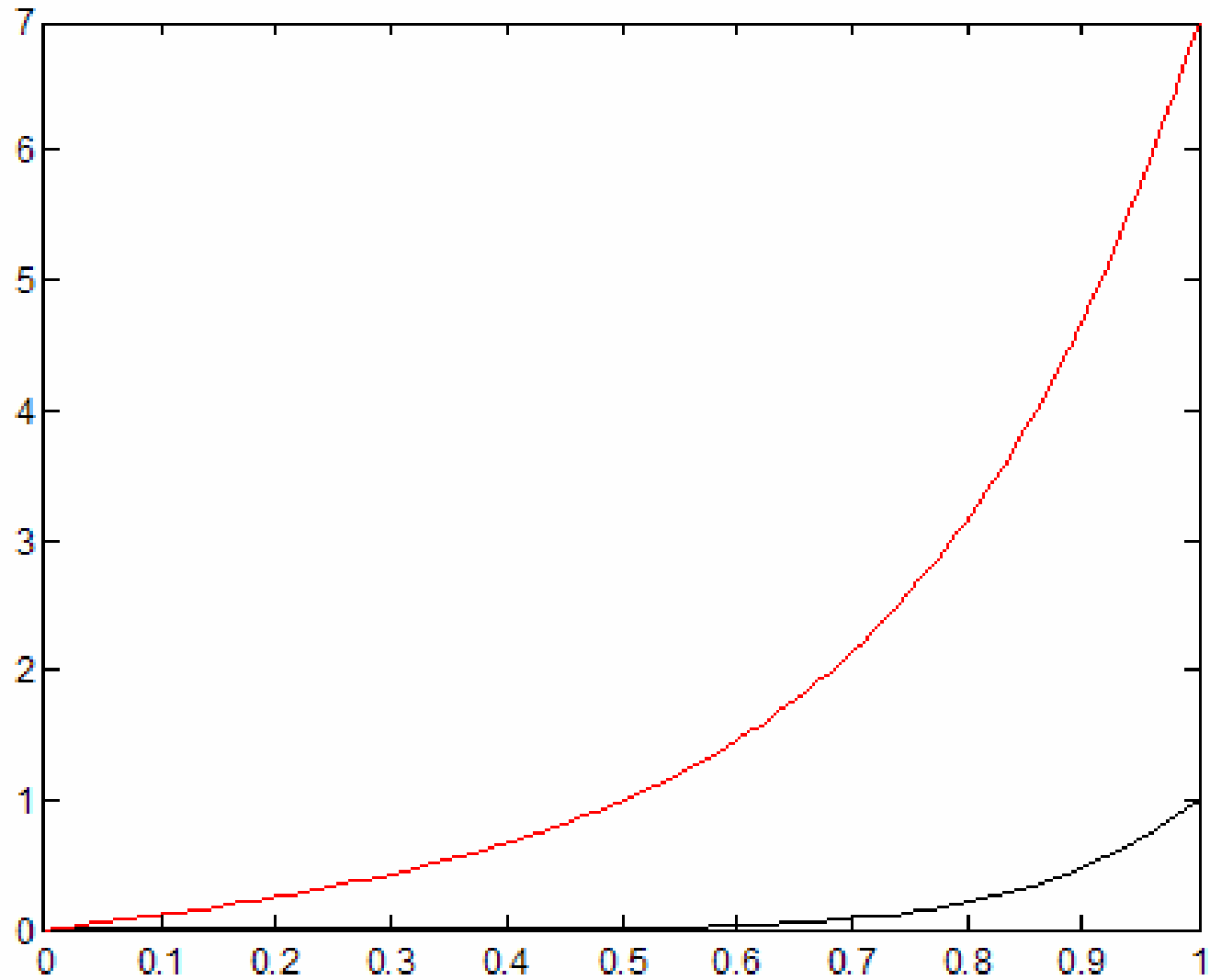
perechea formată din șirurile $(f_n)_n$ și $(s_n)_n$ se numește

serie de funcții și se notează $\sum_{n \geq 1} f_n$.

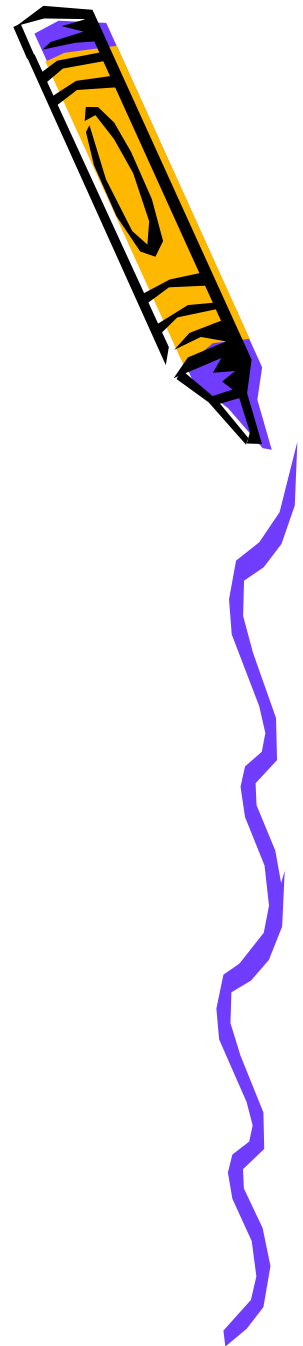
```
x=0:.01:1;plot(x,x.^7,'k',x,x+x.^2+x.^3+x.^4+x.^5+x.^6+x.^7,'r')
```


Convergența punctuală

Seria de funcții $\sum_{n \geq 1} f_n$ converge punctual către funcția f dacă șirul sumelor parțiale converge punctual la f .

Pentru stabilirea mulțimii de convergență a unei serii de funcții aplicăm seriei modulelor criteriile studiate.

Exemplu

- mulțimea de convergență pentru seria de funcții:

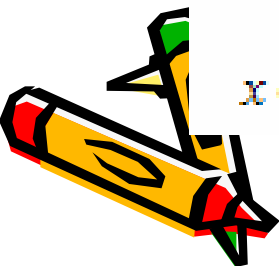
$$\sum_{n \geq 1} \left(\frac{n^2 - n + 1}{n^2} \right)^n \cdot \left(\frac{x+2}{x-2} \right)^n$$

Aplicăm criteriul rădăcinii seriei $\sum_{n \geq 1} |f_n(x)|$ și anume:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|f_n(x)|} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^2 - n + 1}{n^2} \cdot \left| \frac{x+2}{x-2} \right| = \left| \frac{x+2}{x-2} \right|$$

Rezolvând inecuația $\left| \frac{x+2}{x-2} \right| < 1 \Leftrightarrow -1 < \frac{x+2}{x-2} < 1$ obținem că pentru

$x \in (-\infty, 0)$ seria este absolut convergentă.

Pentru $x \in (0, +\infty)$ seria modulelor este divergentă, rezultatul fiind obținut pe baza criteriului rădăcinii, seria de funcții este divergentă pe $(0, +\infty)$.

În $x = 0$, seria devine $\sum_{n \geq 1} \left(\frac{n^2 - n + 1}{n^2} \right)^n \cdot (-1)^n$, serie divergentă deoarece

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n^2 - n + 1}{n^2} \right)^n = \frac{1}{e} \neq 0.$$

În concluzie mulțimea de convergență este $(-\infty, 0)$

Criteriul lui Weierstrass de convergență uniformă

O serie de funcții este *uniform convergentă* pe $A_1 \subset A$ dacă șirul sumelor parțiale converge uniform pe A_1 .

- Considerăm un șir de funcții $f_n : A \rightarrow \mathbf{R}$, $n \in \mathbf{N}$, unde $A \subset \mathbf{R}$; dacă există o serie cu termeni pozitivi $\sum_{n \geq 0} a_n$, convergentă, cu proprietatea că:

$$\exists n_0 \in \mathbf{N}, \text{ astfel încât } \forall n \geq n_0 \text{ avem } |f_n(x)| \leq a_n \quad \forall x \in A,$$

atunci seria de funcții $\sum_{n \geq 0} f_n$ este absolut și uniform convergentă.

Exemple

- $\sum_{n \geq 0} \frac{(-1)^n \cdot x^2}{x^4 + n^6}$ este absolut și uniform convergentă pe $\mathbf{R}$:

pe baza inegalității: $\frac{|a \cdot b|}{a^2 + b^2} \leq \frac{1}{2}$ avem:

$$\frac{|(-1)^n \cdot x^2|}{x^4 + n^6} = \frac{n^3 \cdot x^2}{x^4 + n^6} \cdot \frac{1}{n^3} \leq \frac{1}{2n^3}, \forall n \in \mathbf{N}, \forall x \in \mathbf{R}$$

iar seria $\frac{1}{2} \cdot \sum_{n \geq 1} \frac{1}{n^3}$ este convergentă.

- seria de funcții $\sum_{n \geq 0} \operatorname{arctg} \frac{2x}{x^2 + n^6}$ este absolut și uniform convergentă pe $\mathbb{R}$, vom studia variația funcțiilor f_n pentru a găsi termenii $a_n = \sup\{f_n(x) | x \in \mathbb{R}\}$.

Calculăm $f_n'(x) = \frac{n^6 - x^2}{(x^2 + n^6)^2 + 4x^2}$, punctele de extrem sunt $x = \pm n^3$ și

$$\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \operatorname{arctg} \frac{2x}{x^2 + n^6} = 0.$$

x	$-\infty$		$-n^3$		n^3		∞	
$f'(x)$	-	-	0	+	+	0	-	-
$f(x)$	0		$\searrow -\operatorname{arctg} \frac{1}{n^3}$		$\nearrow \operatorname{arctg} \frac{1}{n^3}$		$\searrow$	0

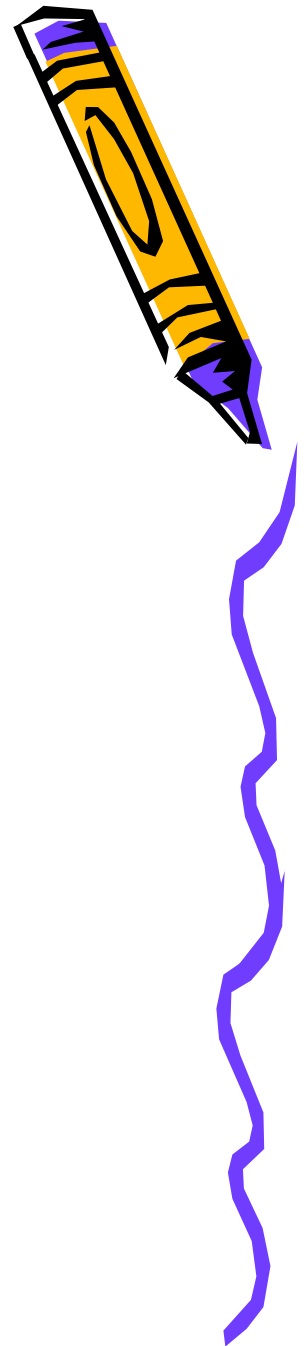

Avem $f(\mathbf{R}) \subset [-\operatorname{arctg} \frac{1}{n^3}, \operatorname{arctg} \frac{1}{n^3}]$, așadar

$$|f_n(x)| \leq \operatorname{arctg} \frac{1}{n^3}, \forall n \in \mathbf{N}, \forall x \in \mathbf{R}.$$

Seria $\sum_{n \geq 1} \operatorname{arctg} \frac{1}{n^3}$ fiind convergentă (conform criteriului de comparație cu trecere la limită) sunt îndeplinite condițiile din criteriul Weierstrass.

Serie de puteri

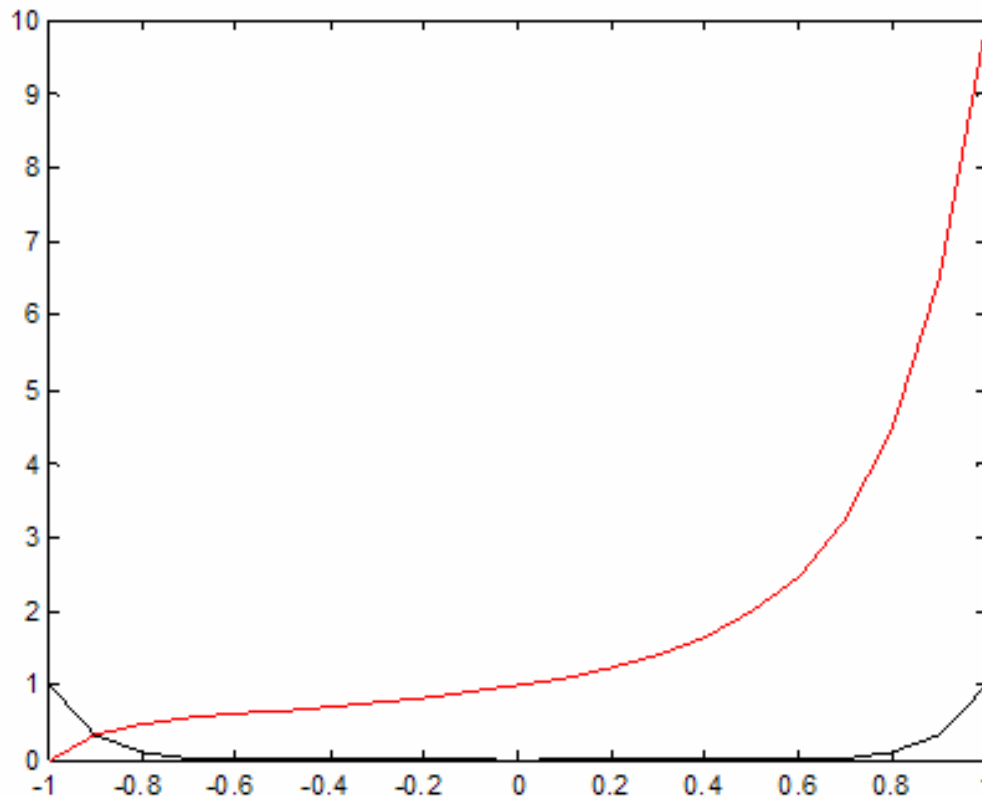
Dacă $(a_n)_n$ este un șir de numere reale și $x_0 \in \mathbf{R}$, considerăm funcțiile $f_n(x) = a_n \cdot (x - x_0)^n$, definite pe $\mathbf{R}$; seria de funcții $\sum_{n \geq 0} a_n \cdot (x - x_0)^n$, se numește *serie de puteri*.

Exemplu

$$\sum_{n \geq 1} x^n, x \in [-1, 1]$$

```
x=-1:1:1; plot(x,x.^10,'k',x,x+x.^2+x.^3+x.^4+x.^5+x.^6+x.^7+x.^8+x.^9+x.^0,'r')
```


Raza de convergență a seriei de puteri

O serie de puteri este absolut convergentă în interiorul unui interval deschis de centru x_0 și cu o anumită rază R , și anume $(x_0 - R, x_0 + R)$ (R se numește *raza de convergență* a seriei) și este divergentă pe mulțimea $(-\infty, x_0) \cup (x_0, \infty)$

□ Pentru seria de puteri $\sum_{n \geq 0} a_n \cdot (x - x_0)^n$ considerăm $\alpha = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|}$ și

$$R = \begin{cases} \frac{1}{\alpha}, & \alpha > 0 \\ \infty, & \alpha = 0 \\ 0, & \alpha = \infty \end{cases} . \text{ Atunci seria este absolut convergentă pe } (x_0 - R, x_0 + R)$$

și divergentă pe $(-\infty, x_0) \cup (x_0, \infty)$.

□ Pentru seria de puteri $\sum_{n \geq 0} a_n \cdot (x - x_0)^n$, cu proprietatea că $a_n \neq 0, \forall n \in \mathbb{N}$,

dacă $\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = \beta$ atunci raza de convergență este $R = \frac{1}{\beta}$

De obicei se studiază comportamentul seriilor centrate în origine $\sum_{n \geq 0} a_n \cdot x^n$,
deoarece studiul unei serii centrată în x_0 se reduce la studiul unei
asemenea serii, prin substituția $y = x - x_0$

Convergența uniformă a seriilor de puteri

- Considerăm seria de puteri $\sum_{n \geq 0} a_n \cdot (x - x_0)^n$, având raza de convergență R
1. Dacă $R < +\infty$, seria converge uniform pe $[x_0 - R + \varepsilon, x_0 + R - \varepsilon]$,
 $\forall \varepsilon > 0$.
  2. Dacă $R = +\infty$, seria converge uniform pe $[x_0 - R_0, x_0 + R_0]$,
 $\forall R_0 > 0$.

De reținut

- Serie de numere reale, serie convergentă
- Seria geometrică, seria armonică generalizată
- Criterii de convergență pentru serii cu termeni pozitivi
- Serie alternantă, criteriul lui Leibniz
- Serie de funcții; convergență punctuală, convergență uniformă
- Serie de puteri, rază de convergență

Temă

- Natura seriilor:

$$\sum_{n \geq 1} \frac{1}{n \cdot (\sqrt[3]{5} - 1)}, \quad \sum_{n \geq 1} \frac{1}{\sqrt[3]{n}}, \quad \sum_{n \geq 1} \frac{1}{(0.3)^n},$$

$$\sum_{n \geq 1} \frac{3}{n^3 + (0.2)^n}, \quad \sum_{n \geq 1} \frac{n^2 - 2}{n^3 + 5},$$

$$\sum_{n \geq 1} \frac{n^2 + 2}{5^n}, \quad \sum_{n \geq 1} \left(a \cdot \frac{n+1}{n} \right)^n, \quad a > 0$$

$$\sum_{n \geq 2} (-1)^n \frac{1}{\ln n}$$

- Este seria $\sum_{n \geq 1} \frac{(-1)^n \cdot x^2}{x^4 + n^3}$ uniform convergentă?

